

Hvordan bruke bedreVANN til å styre din virksomhet og oppfylle FNs bærekraftsmål og bærekraftstrategien for vannbransjen?

Årskonferansen i Drammen

6 september 2022

Arne Haarr, Norsk Vann

Nasjonal bærekraftstrategi for vannbransjen

Vedtatt av Norsk Vanns årsmøte 5.9.2017

Overordnet mål:

Norsk vannbransje skal forvalte og utvikle vann- og avløpsinfrastrukturen på en måte som sikrer rent vann i springen og i naturen, og som bidrar til at Norge når sine bærekraftsmål.

Målene i bærekraftstrategien fra 2017

- Delmål 1 Klimagassutslipp – utviklet en klimagasskalkulator
- Delmål 2 Energi
- Delmål 3 Utslipp til vannforekomster
- Delmål 4 Ledningsnettets funksjonalitet – lekkasjeandel og fremmedvannsandel
- Delmål 5 Ledningsnettfornyelse
- Delmål 6 Robusthet

Status: målene er ikke nådd (2022).
Mål og strategi oppdateres.

Klimagass-kutt – Norges forpliktelser

- Parisavtalen: Min 50% - opp mot 55% kutt i 2030*
- Hurdalplattformen: 55% kutt - inkl kvotepliktig sektor
 - *sml med 1990
- Norsk Vann deltar i et nordisk samarbeid om climate mitigation – hvordan måles og rapporteres dette i de nordiske land?
 - Svenskt Vatten tester klimagass-regnskap som likner Norsk Vanns verktøy.
 - DANVA – vannsektoren inkludert i regjeringens mål.
 - Begge har mål om klima-nøytralitet
 - Finland utvikler nytt verktøy
- Rapport lanseres under IWA WWCE i København 11-15 september

Bærekraftmål 2017

- Delmål 1 Klimagassutslipp (klimagasskalkulator)
- Delmål 2 Energi
- Delmål 3 Utslipp til vannforekomster
- Delmål 4 Ledningsnettets funksjonalitet – lekkasjeandel og fremmedvannsandel
- Delmål 5 Ledningsnettfornyelse
- Delmål 6 Robusthet

Forslag til bærekraftmål 2022

- Godt, nok og sikkert drikkevann
- Redusere utslipp og bidra til god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene
- Klimatilpasning og overvannshåndtering som skaper blågrønne byer og bomiljø
- Redusere klimafotavtrykket og bidra til lavutslippssamfunnet
- Verdiskaping ved gjenvinning og bruk av ressursene i vann, avløpsvann og slam
- Effektive VA-tjenester og akseptable VA-gebyr
- Organisering og kompetanse for omstilling og styrke rekrutteringen

- Gjenstår å etablere måleindikatorer – for rapportering i bedreVANN

bedre VANN

Resultater 2020

Tilstandsvurdering av kommunale vann- og avløpstjenester

Prosess

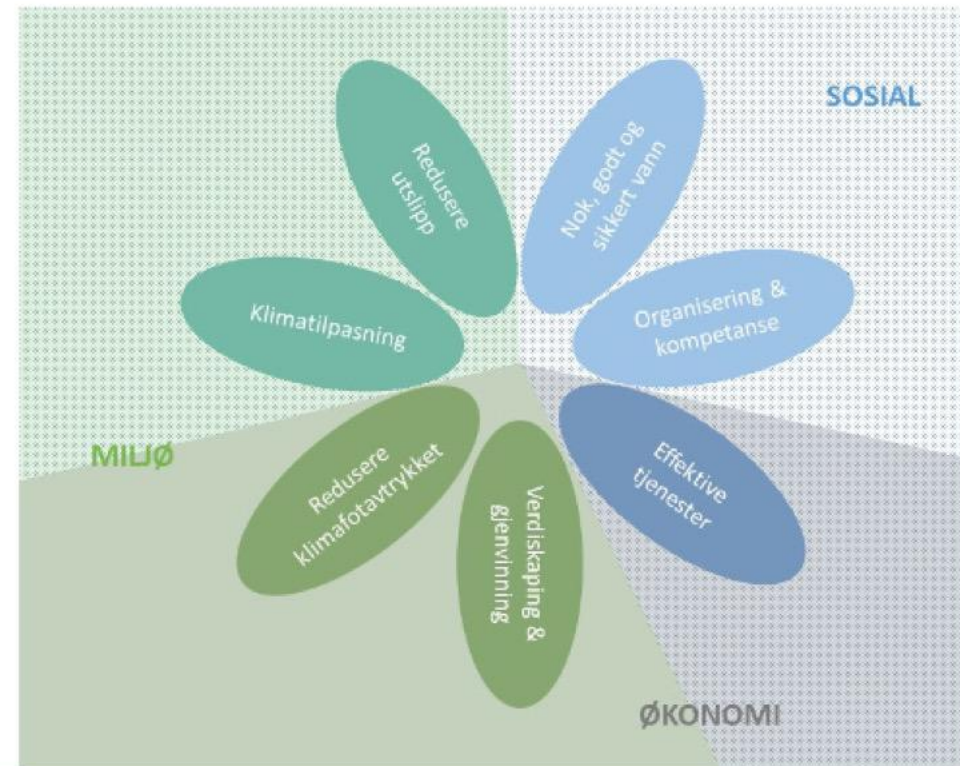
- Gruppearbeid på fellessamling styre og komitéer nov-21, Hamar
- Drøftet i komitéene (Avløp, Vann, Samfunn)
- Drøftet på samlinger med IKS og VASK
- Workshop 28 april med over 30 deltakere

Styringsgruppe og konsulent for prosjektet

- Mai Riise, HIAS
- Jarle Furre, Stavanger kommune
- Kristin J Sola, Asker kommune
- Tor Håkonsen, Rambøll
- Cecilie Bråthen, Drammen kommune
- Marie Sagen, Bergen kommune
- May Rostad, Kinei AS
- Arne Haarr, sekretær

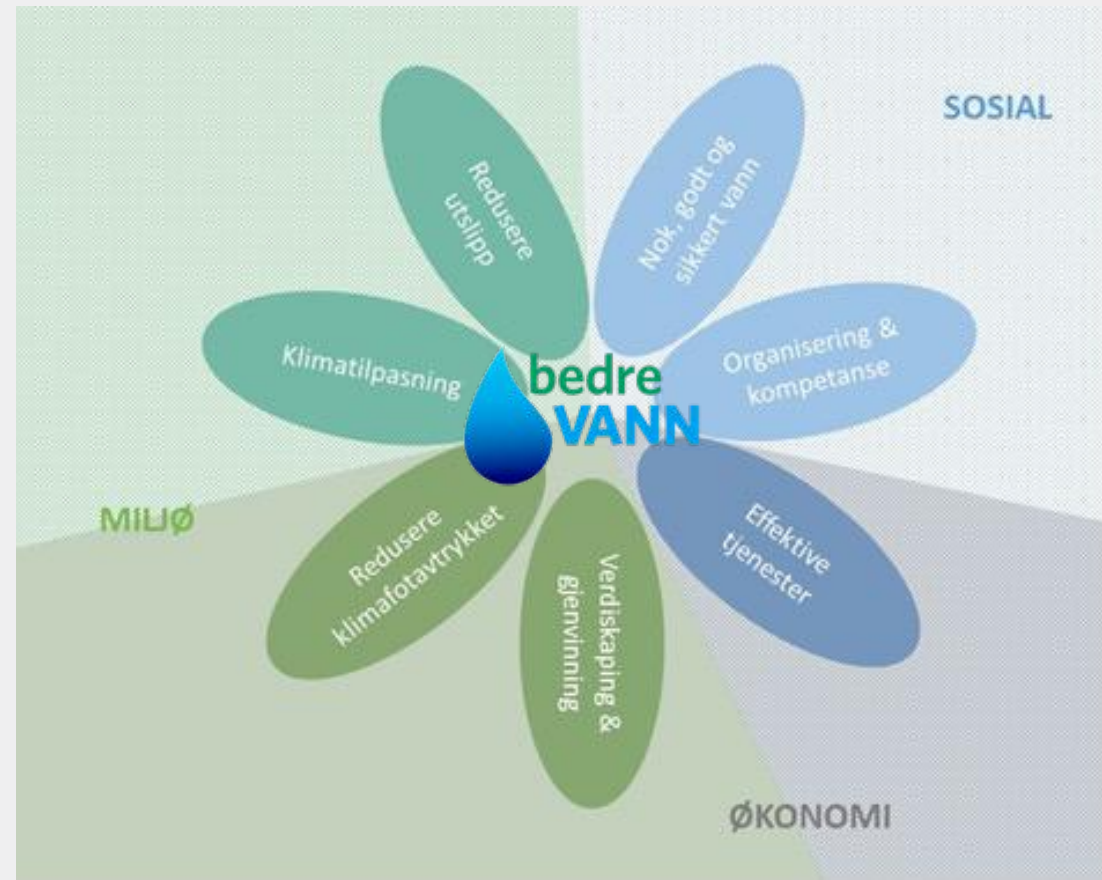
Bærekraftstrategi for Norsk vannbransje fram mot 2030

Forslag til behandling på Norsk Vanns årsmøte 6 september kl 17.00

Måling av bærekraftig utvikling med bedreVANN

Årskonferansen i Norsk Vann
6.-7.09.2022
May Rostad, Kinei AS

Fra hovedmål og strategi til gjennomføring og måling av anleggseiernes bærekraftig utvikling

Norsk Vann

Neste trinn

Vannbransjen bærekraftstrategi

Hovedmål og omstillingsstrategi

Kriterier for god bærekraftig utvikling

**Årlig
prosess**

Måling og vurdering av bransjens
bærekraftig utvikling

Samarbeid om utvikling av nødvendig
kunnskap og verktøy for utvikling av
bærekraftige VA-tjenester

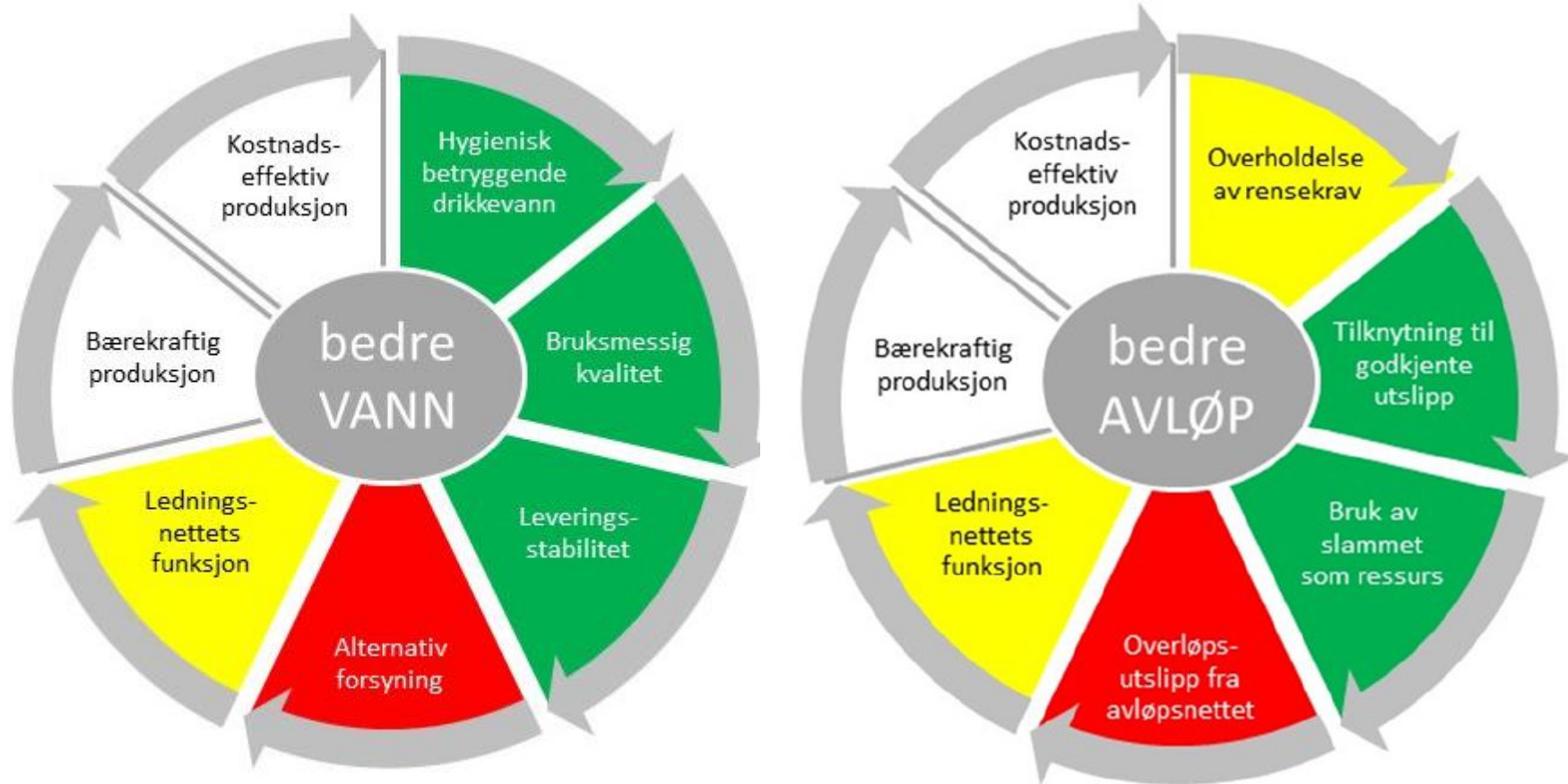

Veien mot bærekraftig utvikling i kommunen/VA-selskapet

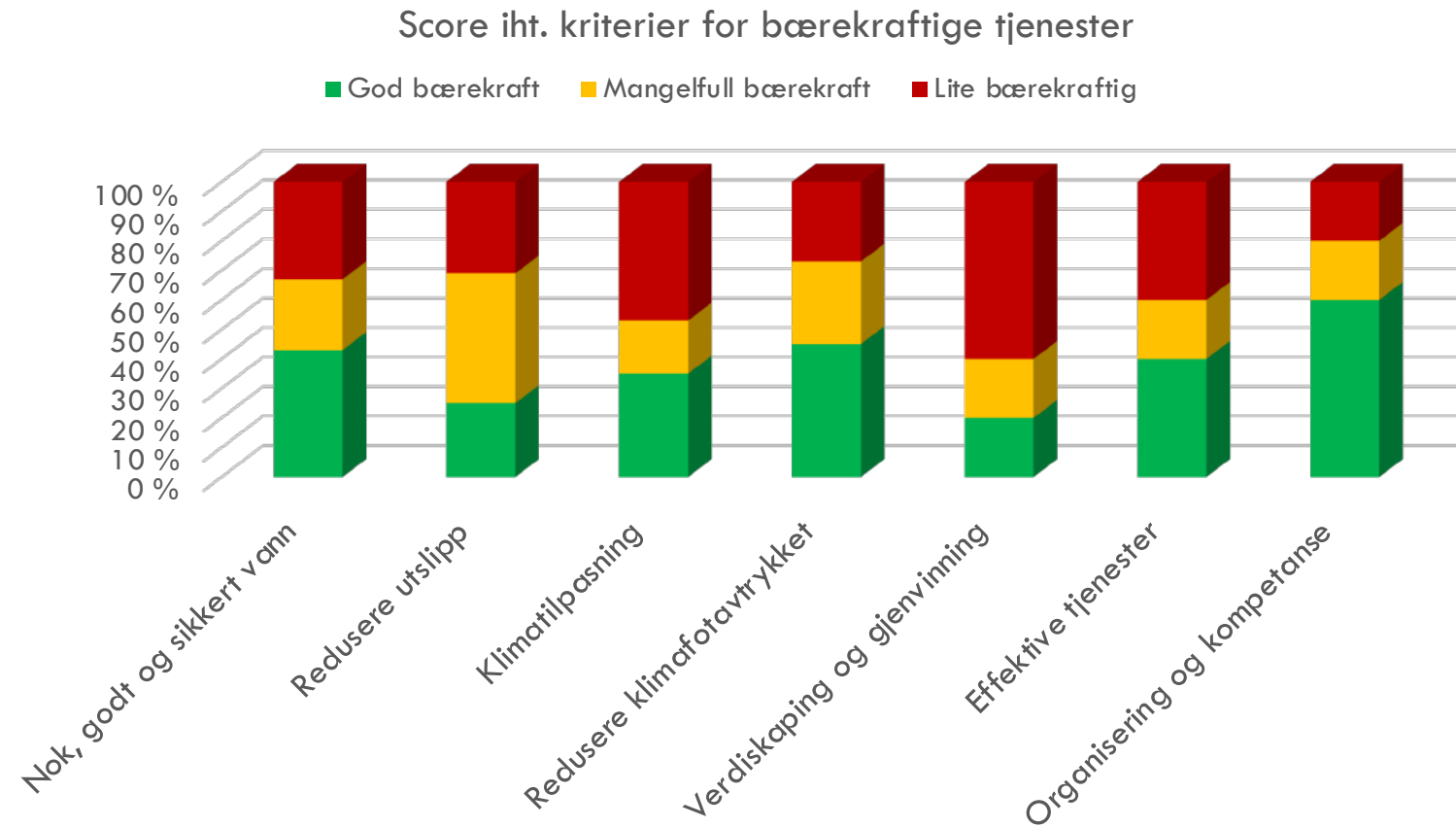

Dagens bedreVANN med vurderingskriterier for tjenestekvalitet

bedreVANN – Kriterier for bærekraftige VA-tjenester

Grunnlag for fastsettelse av kriterier

- EU direktiv som vil bli implementert i norsk lovgivning
- FNs bærekraftsmål og globale indikatorer for bærekraft
- Sciencebased Target standard (for reduksjon av klimafotavtrykket)
- EUs taxonomi med kriterier for bærekraftige aktiviteter (bærekraftig finans)

- Gjeldende lover og forskrifter i Norge
- Virksomhetens utslippstillatelser

- Anleggseiernes egne mål
- Best practice i bransjen

Godt, nok og sikkert drikkevann – Lite endringsbehov

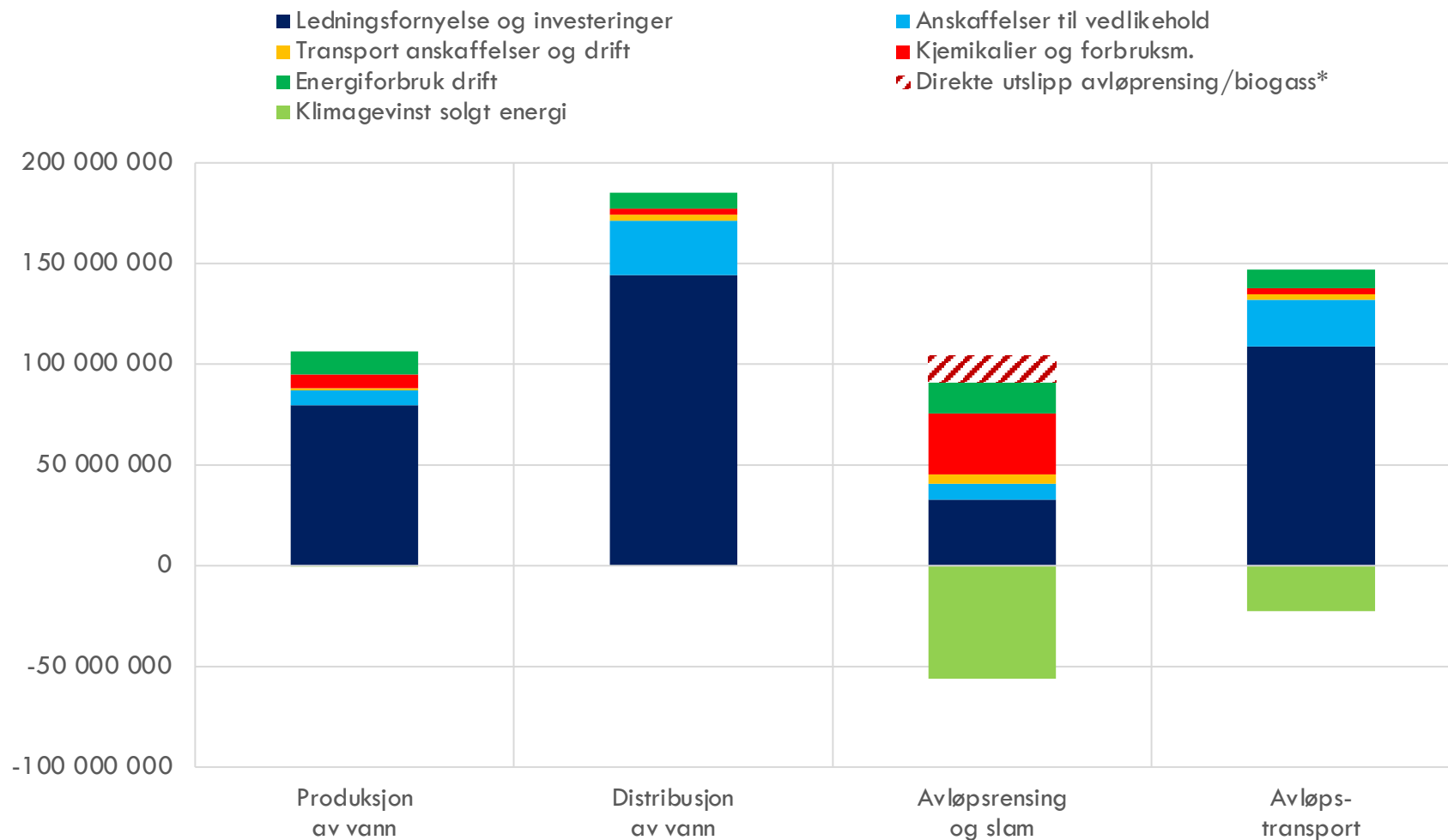

Aktuelle kriterier for god måloppnåelse	Måleindikatorer i bedreVANN	Akt. nye indikatorer
100 % av innbyggerne tilknyttet har hygienisk betryggende drikkevann med god bruksmessig kvalitet - Ingen sykdomsutbrudd som følge av dårlig drikkevann	- E-coli, IE, Farge, pH - Ved påviste sykdomsutbrudd relatert til drikkevann, antall personer og varighet i forsyningsområdet - Hygienisk barrierestatus for bakterier, virus og parasitter iht. MBA-analyse	
- Ikke planlagte avbrudd i trykkvann-forsyningen $< 0,5$ time/innb.pr år og totale avbrudd $< 1,0$ time/innb.pr år 100 % av innb.tilkn. har en leveringsbuffer i hovedforsyningen på minst 24 timer 100 % av innb. tilknyttet vannverk > 1000 personer har alternativ forsyning av god kvalitet som kan levere i minst 3 mnd.	- Antall personer som berøres og varighet for hver ikke-planlagte og planlagte avbrudd i trykkvann-forsyningen - Sum buffervolum i rentvannbasseng og høydebasseng pr. m³/time i forsyningsområdene (Kun for IKS'ene i dag) - Dekningsgrad med alternativ forsyning fra andre vannverk eller fra separate reservevannverk med god hygienisk sikkerhet og bruksmessig god kvalitet	Mats-data som kan implementeres
- Vanntap < 10 m³/km pr. år - X % måling av vannforbruk - X % av ledningsnettet med trykk $< X$ bar	- Beregning av vanntap i m³ - Vanntrykket i ulike soner av distribusjonsnettet i bar - Vannmålerdekning for næring-, husholdnings- og fritidsboligabonnenter - Vannmålerdekning for alt forbruk	Andel smarte vannmålere

Vannbransjens klimafotavtrykk i 2021 - ca. 540 000 tonn CO2 ekv.

Driften utgjorde 33 % og investeringene 67 % i 2021

Eks. Redusere klimafotavtrykket – større utviklingsbehov

Aktuelle kriterier for god måloppnåelse	Måleindikatorer i bedreVANN	Nye indikatorer/metoder
• 50 % av reduksjon av utslippene fra scope 1 og 2 innen 2030 • X % reduksjon av indirekte utslipp fra scope 3 til drift innen 2030 • X % reduksjon av indirekte utslipp i scope 3 fra ledningsfornyelsen innen 2030	• Klimaregnskap som viser direkte og indirekte utslipp på drift (i dagens bedreVANN) • Klimafotavtrykket fra alle anskaffelser dokumentert fra leverandørene • Klimafotavtrykket fra produksjon, distribusjon og bruk av biodrivstoff, strøm og varme samt biorest og gjødselprodukter inngår også i fotavtrykket	Bare delvis implementert Gjenstår utvikling av verktøy og utslippsfaktorer Nordisk samarbeid pågår
• Klimagevinst ved salg av energi og slambaserte produkter i bransjen tilsvarer klimafotavtrykket fra driften i 2030	• Beregnet klimagevinst for brukerne av biodrivstoff, fjernvarme og strøm produsert fra slam, vann og avløpsvann som erstatter fossil energi eller energi med høyere klimafotavtrykk	Beregnet gevinst fra bruk av biorest og andre gjødsel- og jordprodukter som erstatter mineralgjødsel og ev. fanger lystgass
• Netto null utslipp i 2050		Kraftig reduksjon av utslippene i scope 3 Karbonfangst/Negative utslipp for å utligne restutslippene

**DECADE
OF >>>
ACTION**